

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Karly Cháberové a soudkyň JUDr. Dany Černé a JUDr. Naděždy Treschlové v právní věci žalobce: Lidl Česká republika v.o.s., Praha 5, Nárožní 1359/11, IČ: 26178541 proti žalovanému: Ministerstvo životního prostředí, Praha 10, Vršovická 65, za účasti zúčastněné osoby: RETELA, s.r.o. Praha 2, Neklanova 152/44, IČ: 27243753, zastoupená JUDr. Šárkou Šafránkovou, bytem Praha 1, U Obecního dvora 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 24.10. 2008 č.j.: 500/1546/502 21/08,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí Ministerstva životního prostředí ze dne 24.10. 2008 č.j.: 500/1546/502 21/08 s e z r u š u j e a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náklady řízení ve výši 2.000,- Kč a to ve lhůtě do 30 dnů od právní moci rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce podal u Městského soudu v Praze žalobu proti rozhodnutí Ministerstva životního prostředí ze dne 24.10.2008 č.j.: 500/1546/502 21/08, kterým bylo změněno rozhodnutí České inspekce životního prostředí, Oblastního inspektorátu Praha, ze dne 20.6.2008 č.j. ČIŽP/41/OOH/0638306.010/08/PIS tak, že výše pokuty se z částky 250.000,- Kč stanovuje částkou 100.000,- Kč. V ostatním zůstalo napadené rozhodnutí beze změn.

Žalobce v žalobě s odkazem na příslušná ustanovení zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon č. 185/2001 Sb.), dovodil, že se na něj sice vztahuje povinnost vytvořit systém k zajištění zpětného odběru, zpracování, využití a odstranění elektrozařízení pocházejícího z domácností, které bylo uvedeno na trh do dne 13.srpna 2005, avšak z žádného zákonného ustanovení nevyplývá, že byl povinen tuto povinnost plnit prostřednictvím konkrétního kolektivního systému. Žalobce plní své povinnosti dle § 37n zákona č. 185/2001 Sb. prostřednictvím

kolektivního systému RETELA s.r.o., která byla zapsána rozhodnutím ze dne 19.12.2005 č.j.: 4671/ENV/720/05 pod číslem provozovatele kolektivního systému K004/05-ECZ pro zajištění plnění povinností pro oddělený sběr, zpětný odběr, zpracování, využití a odstranění elektroodpadu a elektrozařízení ze skupin 1 až 10.

Žalobce v žalobě dále uvedl, že dle jeho názoru v minulosti ani v současnosti nebyl a není pravomocně stanoven kolektivní systém k zajištění financování nakládání s historickými elektrozařízeními. Toto své tvrzení žalobce odůvodnil přehledem řízení, která se týkají jednotlivých kolektivních systémů. Z tohoto hlediska je tedy ukládání pokut Českou inspekcí životního prostředí za porušování povinností daných zákonem o odpadech a souvisejících s finančními závazky vůči kolektivním systémům, které by měly zajišťovat financování nakládání s historickými elektrozařízeními, nesprávné a nezakládá se na správném posouzení stávajícího právního stavu. Rozhodnutí Ministerstva životního prostředí z prosince roku 2005 nenabyla právní moci, neboť nebyla doručena všem účastníkům řízení. Tato rozhodnutí tedy nebylo možné brát v potaz při provádění kontrol Českou inspekcí životního prostředí. Ze stejného důvodu nebylo možné žalobce sankcionovat za to, že plní povinnost dle zákona prostřednictvím jiného než určeného kolektivního systému.

V další části žaloby žalobce poukázal na to, že k Ústavnímu soudu byl podán návrh na zrušení § 13 vyhlášky č. 352/2005 Sb. a že dle jeho informací v době podání žaloby již žalovaný postupoval tak, že povinné osoby – výrobce zapisoval, jestliže předložily podklady, ze kterých vyplývá, že mají uzavřenou smlouvu s kolektivním systémem RETELA, dodávají elektrozařízení pro domácnost i podniky a zároveň předložily dohodu o nerozlišování nového a historického elektrozařízení. Tímto rozhodováním, kterým byl u některých subjektů schválen postup, za který jsou jiné subjekty pokutovány, je porušena zásada rovnosti a zákazu diskriminace. Z uvedených důvodů žalobce navrhl, aby soud napadené rozhodnutí žalovaného i prvostupňové rozhodnutí zrušil a věc žalovanému vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaný ve vyjádření k žalobě uvedl, že jako provozovatel kolektivního systému pro skupiny historických elektrozařízení č. 3, 4 a 7 byla rozhodnutím ze dne 22.12.2005 č.j. 5193/ENV/720/05 určena společnost ASEKOL s.r.o. Dobu trvání právní moci tohoto rozhodnutí je třeba vztahovat k období let 2006 až 2008, tj. k období, kdy došlo k vytýkanému protiprávnímu jednání žalobce. Tvrzení žalobce, že společnost ASEKOL s.r.o. nebyla pravomocně a závazně určena jako provozovatel příslušného kolektivního systému a že žalobce finančním přispíváním do jiného kolektivního systému se nedopustil protiprávního jednání, žalovaný odmítá.

Žalovaný dále uvedl, že tvrzení žalobce, že společnost RETELA s.r.o. byla zapsána rozhodnutím ze dne 19.12.2005 č.j. 4671/ENV/720/05 pro zajištění plnění povinností pro oddělený sběr, zpětný odběr, zpracování, využití a odstranění elektroodpadu a elektrozařízení ze skupin 1 až 10 je v daných souvislostech matoucí a zavádějící. Je třeba rozlišovat, že v daném případě se jedná o elektrozařízení pocházející z domácností a uvedená na trh do 13.8.2005, tedy o tzv. historická elektrozařízení. V tomto případě může být v souladu s § 13 odst. 1 vyhlášky č. 325/2005 Sb. pro každou skupinu zapsán pouze jeden kolektivní systém. Žalobcem zmiňovaná společnost RETELA s.r.o. je tak zapsána jako správce kolektivního systému u všech 10 skupin elektrozařízení nepocházejících z domácností a u všech skupin s výjimkou skupiny č. 10 elektrozařízení pocházejících z domácností a uvedených na trh po 13.8.2005. Pokud se jedná o posouzení vyhlášky č. 352/2005 Sb. z hlediska souladu se zákonem, zde žalovaný poukázal na nález Ústavního soudu ze dne 16.12.2008 uveřejněný ve Sbírce zákonů pod č. 69/2009 Sb. Tímto nálezem byl návrh na zrušení vyhlášky odmítnut.

Žalovaný rovněž odmítl tvrzení žalobce, že by po vydání napadeného rozhodnutí postupoval vůči jiným subjektům odlišným způsobem. Z důvodů uvedených v odůvodnění napadeného rozhodnutí a ve vyjádření k žalobě pak navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Na vyjádření žalovaného žalobce reagoval replikou, ve které porovnáním časových údajů ohledně rozhodnutí ze dne 22.12.2005 č.j. 5193/ENV/720/05 dovedl, že nejméně od 1.ledna 2007 do 13.prosince 2008 toto správní rozhodnutí vztahující se ke společnosti ASEKOL s.r.o. pravomocné nebylo, neboť v této době byl v právní moci rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 5.12.2006 sp.zn. 11Ca 132/2006. Společnost ASEKOL s.r.o. tedy nebylo možno v tomto období považovat za určeného provozovatele kolektivního systému, který byl zapsán v seznamu výrobců elektrozařízení, resp. kolektivních systémů. Žalobce nemohl porušit zákon o odpadech tím, že v daném období plnil svoje povinnosti prostřednictvím jiného kolektivního systému. V další části repliky pak žalobce poukázal na rozsudek Městského soudu v Praze sp.zn. 5Ca 187/2006, ve kterém byl jednoznačně vysloven názor, že účastníky řízení v roce 2005, kdy se rozhodovalo o zápisu správců financí, měly být všechny kolektivní systémy, které o zápis usilovaly. Jestliže žalovaný s RETELOU s.r.o. nezacházel jako s účastníkem správního řízení, týkajícího se rozhodnutí o ASEKOLU, lze konstatovat, že toto správní řízení dosud neskončilo, rozhodnutí nenabylo právní moci.

Dále žalobce v replice uvedl, že RETELA s.r.o. má oprávnění pro nakládání s historickým elektrozařízením, což představuje sběr, svoz a zpracování. V této souvislosti žalobce poukázal na to, že uzavřel dohodu předvídanou v § 5 vyhl. č. 352/2005 Sb.

Zúčastněná osoba, společnost RETELA s.r.o., ve svém vyjádření k věci odkázala na judikaturu Městského soudu v Praze (rozsudky sp.zn. 10Ca 327/2007, 10Ca 103/2007), kde soud vyslovil názor, že rozhodnutí samostatně vydávaná v průběhu prosince 2005 až ledna 2006 žalovaným o tom kterém z podaných návrhů na zápis do seznamu nemohla nabýt právní moci doručením tomu kterému z navrhovatelů, když okruh účastníků řízení nebyl správně vymezen a řízení nerespektovalo základní procesní zásady. Soud rovněž vyslovil, že neplnění povinnosti vůči systému zapsanému na základě nepravomocného rozhodnutí o zápisu za situace, kdy výrobce plní tuto povinnost jinému systému, jehož návrh na zápis byl rovněž dosud nepravomocně zamítnut, nelze sankcionovat. Z uvedeného důvodu vyjádřila zúčastněná osoba názor, že rozhodnutí napadené žalobou by mělo být zrušeno a věc by měla být vrácena k dalšímu řízení.

Žalobce dále poukázal na v mezidobí vydaný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26.8.2010 sp.zn. 1As 17/2010, ve kterém byl zopakován názor, že o všech žádostech provozovatelů kolektivních systémů o zápis do seznamu pro zajištění financování nakládání s historickými elektrozařízeními pro určitou skupinu elektrozařízení mělo být vedeno společné řízení. Vedl-li správní orgán o každé žádosti samostatné řízení, jehož účastníkem je pouze žádající provozovatel kolektivního systému a výrobci elektrozařízení, které tento provozovatel zastupuje, jednalo se o postup porušující právo účastníků řízení vyjádřit se k projednávané věci a k prováděným důkazům. Tato vada řízení mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé. V dalším podání pak žalobce upozornil na změnu právního posouzení věci na straně žalovaného.

Ze správního spisu, který byl soudu předložen, vyplývá, že žalobci byla rozhodnutím České inspekce životního prostředí, Oblastního inspektorátu Praha, ze dne 30.6.2008 sp.zn. ČIŽP/41/OOH/0638306.010/08/PIS uložena pokuta podle § 66 odst. 4 písm. f) zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů

(dále jen zákon č. 185/2001 Sb.), ve výši 250.000,- Kč za porušení § 37n odst. 3 zákona č. 185/2001 Sb., který stanoví, že bylo-li elektrozařízení uvedeno na trh do 13.8.2005, jsou k zajištění zpětného odběru, zpracování, využití a odstranění elektrozařízení pocházejícího z domácností a které bylo zpětně odebráno podle § 37k a § 38, výrobci povinni vytvořit systém, do kterého v odpovídajícím rozsahu, zejména podle podílu na trhu, přispívají všechny osoby, které jsou podnikatelsky činné v okamžiku vzniku příslušných nákladů v návaznosti na § 13 vyhl. č. 352/2005 Sb., který stanoví, že pro každou skupinu elektrozařízení zajišťuje společné plnění, financování nakládání s historickými elektrozařízeními (pocházejícími z domácností, uvedené na trh do 13.8.2005 a nabídnutým ke zpětnému odběru) jeden kolektivní systém, do kterého výrobci odvádějí příspěvky. Tohoto porušení se společnost Lidl dopustila tím, že v kontrolovaném období roku 2007 (od 10.5.2007 do 27.9.2007) neodváděla příslušné finanční prostředky na nakládání s historickým elektrozařízením pocházejícím z domácnosti příslušným kolektivním systémům, které byly ustanoveny rozhodnutím Ministerstva životního prostředí k zajištění financování, nakládání s historickým elektrozařízením pocházejícím ze skupiny č. 1, 2, 4, 5 a 7 uvedené v příloze č. 7 k zákonu o odpadech. Společnost Lidl odváděla finanční příspěvky do kolektivního systému provozovaným společností RETELA s.r.o., přestože Ministerstvo životního prostředí určilo příslušným pro skupinu č. 1 a 2 kolektivní systém provozovaný společností ELEKTROWIN a.s., pro skupinu 4 a 7 kolektivní systém provozovaný společností ASEKOL s.r.o. a pro skupinu č. 5 společnost EKOLAMP s.r.o. V odůvodnění rozhodnutí Inspekce uvedla, že v řízení bylo zjištěno, že společnost Lidl Česká republika v.o.s. (dále jen Lidl) chybně zajišťuje povinnost dle § 37n odst. 3 zákona č. 185/2001 Sb. prostřednictvím kolektivního systému RETELA, kterému zasílá příspěvky na historické elektrozařízení pocházející z domácností pro skupiny, kterých se rozhodnutí týká. Společnost RETELA s.r.o. je oprávněna zajišťovat společné financování nakládání s historickým elektrozařízením pouze pro skupinu č. 9, a to na základě rozhodnutí Ministerstva životního prostředí. Odvedením finančního příspěvku do nesprávného kolektivního systému se společnost Lidl nezbavila povinnosti odvádět daný příspěvek do správného kolektivního systému, kterým je v případě skupin elektrozařízení č. 1, 2 a 6 kolektivní systém provozovaný společností ELEKTROWIN a.s., v případě skupiny č. 5 kolektivní systém provozovaný společností EKOLAMP s.r.o. a v případě skupin 4 a 7 kolektivní systém provozovaný společností ASEKOL s.r.o. Mezi kolektivním systémem RETELA a kolektivními systémy EKOLAMP, ASEKOL či ELEKTROWIN nejsou uzavřeny žádné smlouvy. Nejsou tedy žádným způsobem odváděny příspěvky na financování nakládání s historickými elektrozařízeními nabídnutými ke zpětnému odběru ze skupiny 1 až 7 (kromě skupiny 3 a 6), které společnost Lidl dobrovolně zaplatila do jiného kolektivního systému. Správní orgán prvního stupně poté zrekapituloval průběh řízení, které předcházelo vydání tohoto rozhodnutí, a rozvedl úvahy, kterými byl veden při stanovení výše pokuty.

Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce odvolání, o kterém rozhodlo Ministerstvo životního prostředí rozhodnutím ze dne 24.10.2008 č.j. 500/1546/502 21/08 tak, že změnilo prvostupňové rozhodnutí tak, že pokuta ve výši 250.000,- Kč se mění na pokutu ve výši 100.000,- Kč. V ostatním zůstalo napadené rozhodnutí beze změny. V odůvodnění rozhodnutí odvolací orgán zrekapituloval dosavadní průběh řízení a s odkazem na ustanovení § 37n zákona č. 185/2001 Sb. a na § 13 vyhl.č. 352/2005 Sb. uvedl, že odvádění finančních příspěvků na historická elektrozařízení společnosti RETELA s.r.o. je třeba hodnotit jako postup v rozporu s příslušnými právními předpisy (zákon č. 185/2001 Sb., vyhl.č. 352/2005 Sb.) Ministerstvo uvedlo, že společnost ASEKOL s.r.o. byla zapsána do seznamu jako provozovatel kolektivního systému pro zajištění financování nakládání s historickými elektrozařízeními pro skupiny 4 a 7 rozhodnutím ze dne 22.12.2005 č.j. 5193/ENV/720/05. Pro skupinu 5 byla zapsána společnost EKOLAMP s.r.o. rozhodnutím ze dne 13.12.2005 č.j.

5139/ENV/720/05 a pro skupiny 1 a 2 společnost ELAKTROWIN a.s. rozhodnutím ze dne 1.12.2005 č.j. 4803/ENV/720/05. V další části rozhodnutí se pak odvolací orgán zabýval důvody, které ho vedly ke změně výše uložené pokuty.

V daném případě se soud v první řadě zaměřil na posouzení otázky, zda v kontrolovaném období byl vůbec rozhodnutím Ministerstva životního prostředí určen provozovatel kolektivního systému, který měl zajišťovat financování nakládání s historickým elektrozařízením ze skupin 1, 2, 4, 5 a 7. V této otázce lze vyjít z judikatury Městského soudu v Praze a Nejvyššího správního soudu (např. rozsudky č.j. 10Ca 103/2007-106, 7Ca 118/2006-165, 1As 17/2010-294). Z napadeného rozhodnutí vyplývá, že rozhodnutím žalovaného ze dne 22.12.2005 č.j. 5193/ENV/720/05 byl do Seznamu zapsán ASEKOL s.r.o. jako provozovatel kolektivního systému pro zajištění financování nakládání s historickým elektrozařízením ze skupiny 4 a 7. Pro skupinu 5 byla zapsána společnost EKOLAMP s.r.o. rozhodnutím ze dne 13.12.2005 č.j. 5139/ENV/720/05 a pro skupiny 1 a 2 společnost ELAKTROWIN a.s. rozhodnutím ze dne 1.12.2005 č.j. 4803/ENV/720/05. U všech návrhů na zápis do seznamu, nebyl řádně vymezen okruh účastníků řízení. Jestliže rozhodnutí č.j. 5193/ENV/720/05 ze dne 22.12.2005, č.j. 5139/ENV/720/05 ze dne 13.12.2005 a č.j. 4803/ENV/720/05 ze dne 1.12.2005 byla doručena pouze navrhovatelům – společnost ASEKOL s.r.o., EKOLAMP s.r.o. a ELEKTROWIN, a.s. a nikoli i všem dalším subjektům, kterým příslušelo postavení účastníků řízení, nemohla nabýt právní moci pouhým doručením shora uvedeným společností.

V daném případě nebylo tedy pravomocně rozhodnuto, jakému subjektu (vůči komu) měl žalobce odvádět příspěvek na financování nakládání s předmětným historickým elektrozařízením spadajícím do shora vyjmenovaných skupin, neboť v rozhodném období, kdy mělo dojít z jeho strany k porušení povinnosti (ani následně v době vydání touto žalobou napadeného rozhodnutí), nebyl „správce financí“ určen pravomocným rozhodnutím. Správní orgány obou stupňů tak při vyvození postihu vycházely z nesprávné premisy, že rozhodnutí o určení příslušných kolektivních systémů jsou pravomocná. Neplnění povinnosti vůči systémům zapsaným na základě nepravomocných rozhodnutí o zápisu, za situace, kdy výrobce plní tuto povinnost jinému kolektivnímu systému, jehož návrh na zápis do Seznamu byl rovněž dosud nepravomocně zamítnut, nelze sankcionovat. Nesprávný postup žalovaného nemůže jít k tíži adresátů. Pakliže ustanovení § 15 vyhl. č. 352/2005 Sb. počítalo s určitým přechodným obdobím a předpoklad tohoto ustanovení nebyl naplněn (do 12. října 2005 nebyl žádný provozovatel kolektivního systému, jehož prostřednictvím měla být plněna daná povinnost, zapsán do Seznamu), je nutno z hlediska určitosti a předvídatelnosti práva pro adresáta právní normy dovodit, že plnění povinností způsobem stanoveným pro přechodné období nelze do doby určení konkrétního provozovatele a jeho zapsání do Seznamu (a to na základě zákonného postupu a pravomocného rozhodnutí) sankcionovat; nastalou situaci lze řešit finančním narovnáním mezi kolektivními systémy poté, co bude žalovaným řádným procesním postupem určen ten provozovatel, který bude zapsán do Seznamu jako jediný provozovatel kolektivního systému pro zajištění financování nakládání s historickým elektrozařízením pro danou skupinu. K tomu soud považuje za nutné doplnit, že tímto nezpochybňuje obecnou platnost § 37h odst. 1 písm.c) zákona o odpadech, totiž, že odpovědnost výrobců za plnění povinností stanovených v dílu osmém zákona o odpadech nezaniká, jestliže právnická osoba, na níž byly tyto povinnosti přeneseny (jak zákon umožňuje) tyto povinnosti neplní. Toto ustanovení však nelze vůči adresátu aplikovat za situace, kdy předpokládaný standard nebyl zákonem či vyhláškou naplněn.

Na základě shora uvedených skutečností dospěl soud k závěru, že žalovaný v napadeném rozhodnutí věc posoudil po právní stránce nesprávně. Za situace, kdy nebylo pravomocně rozhodnuto, že které kolektivní systémy jsou oprávněny zajišťovat financování nakládání s předmětným historickým elektroodpadem, se jeví jako nadbytečné zabývat se dalšími námitkami žalobce vznesenými v žalobě, neboť, není-li „správce“ pravomocně určen, nemůže být žalobce postihován za to, že neplnil své povinnosti vůči vyjmenovaným kolektivním systémům.

Z uvedených důvodů soud proto napadené rozhodnutí podle § 78 odst. 1 s.ř.s. pro nezákonnost zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. V dalším řízení je žalovaný vázán právním názorem soudu.

Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s.ř.s., když žalobce měl ve věci úspěch. Náklady řízení představuje zaplacený soudní poplatek ve výši 2.000,- Kč,

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno.

O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 29. listopadu 2011

JUDr. Karla Cháberová, v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Marcela Brabcová